

Vergaderjaar 2020–2021

35 510

Parlementaire ondervraging kinderopvangtoeslag

Nr. 61

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2021

Op 6 juli jl. (Handelingen II 2020/21, nr. 97, Regeling van Werkzaamheden) heeft het lid Leijten mij verzocht om een brief over de publicatie van de aanvullende dossiers van de heer Blankestijn en de heer Weekers en het archief van de ADR op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag¹. Ook heeft zij verzocht om in te gaan op de rechtszaak van journalisten van Trouw en RTL nieuws inzake hun Wob-verzoek uit 2019 over CAF.

Informatiepunt kinderopvangtoeslag

In de kabinetsreactie op het rapport «Ongekend onrecht» van 15 januari jl.² heeft het kabinet toegezegd dat stukken die gerelateerd zijn aan de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag centraal worden gepubliceerd op het Informatiepunt Kinderopvangtoeslag. Op 15 januari is gestart met het plaatsen van documenten die rechtstreeks samenhangen met de parlementaire ondervraging. Dit proces is inmiddels vergevorderd. Het archief van de stukken die door departementen aan de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) geleverd zijn, is op het informatiepunt geplaatst. Tevens zijn stukken gepubliceerd die niet onder de ingediende informatievorderingen vielen en door medewerkers van de Belastingdienst naar aanleiding van de openbare verhoren zijn aangeleverd. Deze stukken vormen geen onderdeel van het archief van de POK en zijn alleen (informeel) met de griffie van de ondervragingscommissie per mail gedeeld. Verder zijn alle basisvoorbereidingsdossiers, die zijn verstrekt aan de getuigen van de POK, op de website gepubliceerd. Dit geldt ook voor de aanvullende voorbereidingsdossiers, met uitzondering van (onderdelen van) de aanvullende dossiers van de heer Blankestijn en de heer Weekers. Deze dossiers zal ik hieronder nader toelichten.

¹ www.informatiepuntkinderopvangtoeslag.rijksoverheid.nl.

² Kamerstuk 35 510, nr. 4.

Het kabinet heeft toegezegd om op het informatiepunt ook documenten te publiceren die niet rechtstreeks samenhangen met de parlementaire ondervraging, maar die wel betrekking hebben op de problemen bij toeslagen. Dit betreft bijvoorbeeld eerder gepubliceerde Wob-besluiten over dit onderwerp en de documenten die het ministerie heeft verstrekt aan de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de Auditdienst Rijk voor hun respectievelijke onderzoeken naar de problemen bij toeslagen. Het gaat hier om een zeer omvangrijke verzameling documenten. Voor al deze documenten geldt dat zij beoordeeld worden en dat eventuele passages die waren gelakt als «persoonlijke beleidsopvatting» ongelakt worden verstrekt. De afgelopen periode is hier veel werk verzet. Inmiddels is een deel van de eerder gepubliceerde besluiten op Wob-verzoeken die raken aan de gebeurtenissen rondom de kinderopvangtoeslag opnieuw bekeken en gepubliceerd. Het gaat om de Wob-besluiten: besluit op Wob-verzoek FSV, Eerste deelbesluit op het Wob-verzoek over adviescommissie uitvoering toeslagen, Eerste deelbesluit op het Wob-verzoek over adviescommissie uitvoering toeslagen - archief, tweede deelbesluit op het Wob-verzoek over adviescommissie uitvoering toeslagen en het besluit op Wob-verzoek betreffende notulen van het MT Toeslagen en ARO-documenten Passages. Met de resterende Wob-besluiten is een start gemaakt, deze zullen zodra ze opnieuw zijn bekeken ook ontdaan van «persoonlijke beleidsopvatting» worden gepubliceerd. Op korte termijn is de publicatie voorzien van: Wob-besluit CAF-11; Wob-besluit Belastingdienst aanpak facilitators (2016); Wob-besluiten KOT en matiging eigen bijdrage en Wob-besluit MT Belastingdienst (2013–2015). Daarnaast zal het informatiepunt worden aangevuld met de documenten die zijn aangereikt aan de ADR. Dit omvat niet dossiers en administraties die de ADR enkel heeft ingezien en waarover de ADR niet beschikt.

Aanvullende dossiers Blankestijn & Weekers en de aan de ADR aangereikte documenten

Het lid Leijten heeft verzocht om specifiek in te gaan op de aanvullende dossiers van de heer Blankestijn en de heer Weekers en de aan de ADR aangereikte documenten. Het aanvullende voorbereidingsdossier van de heer Weekers en de aan de ADR aangereikte documenten zijn omvangrijk. Omdat het niet lukt om alle informatie gelijktijdig te ontsluiten, heeft het ministerie besloten om te starten met de publicatie van minder omvangrijke dossiers. Deze keuze is gemaakt om snel stukken openbaar te kunnen maken.

Het dossier van de heer Blankestijn bevat stukken van derden. De publicatie van deze documenten vraagt daarom extra stappen. Individuele burgers mogen immers verwachten dat hun correspondentie met de Belastingdienst en Toeslagen in beginsel vertrouwelijk blijft. Voor de publicatie van deze stukken moet het Ministerie van Financiën daarom zienswijzen vragen aan betrokkenen. Dit vergt enige tijd. Daarom is prioriteit gegeven aan de publicatie van voorbereidingsdossiers waarvoor geen zienswijzen gevraagd hoefden te worden. Deze zomer zal zienswijze worden gevraagd aan derden. Wanneer er geen bezwaar volgt, kan dit aanvullende dossier na de zomer worden geüpload op het informatiepunt.

Het deel van het aanvullende voorbereidingsdossier van dhr. Blankestijn waar geen zienswijzen voor moeten worden gevraagd is, met uitzon-

dering van één gesprekverslag van personeelsvertrouwelijke aard³, reeds openbaar. Het gaat om de verslagen van het MT Toeslagen uit zijn periode als directeur Toeslagen bij de Belastingdienst. Deze zijn eerder bij de beslissing van 10 november 2020 op het verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) openbaar gemaakt en zijn reeds beschikbaar via www.rijksoverheid.nl. Verder staat op het informatiepunt kinderopvangtoeslag reeds de levering van het Ministerie van Financiën naar aanleiding van de informatievordering van de POK die ziet op het memorandum over de CAF-11 zaak uit 2017 van de vaktechnisch coördinator. Enkele van deze stukken zijn tevens aanvullend verstrekt aan dhr. Blankestijn.⁴

De publicatie van de resterende aanvullende voorbereidingsdossiers en de aan de ADR aangereikte documenten zijn uiterlijk dit najaar voorzien. Ik zie de vragen van uw Kamer als een oproep om hier voortvarend mee door te gaan.

Beroepszaak Trouw en RTL nieuws

Het lid Leijten vraagt mij verder een verklaring te geven waarom er nog een rechtszaak loopt van de journalisten van Trouw en RTL nieuws inzake het Wob-verzoek dat zij 2 jaar geleden deden over Caf11. Op 15 november 2019 is een besluit genomen op het Wob-verzoek van RTL nieuws en Trouw. Met dit besluit is het verzoek deels toegewezen en zijn de 550 documenten die binnen het verzoek van RTL nieuws en Trouw vallen openbaar gemaakt, voor zover er geen uitzondering op grond van de Wob van toepassing was. Omdat Trouw en RTL nieuws zich niet konden vinden in dit besluit, hebben zij bezwaar gemaakt. Er is op 14 september 2020 een besluit genomen op het bezwaarschrift. Trouw en RTL nieuws hebben vervolgens op 23 oktober 2020 beroep ingesteld bij de rechtbank. Dit is een recht voor een Wob-verzoeker om een onafhankelijk oordeel van de rechter te vragen. De keuze hiervoor ligt bij de verzoeker. Over dit beroep is destijds met RTL nieuws en Trouw contact geweest. Er is naar aanleiding van dit contact nog een aanvullend pakket documenten gepubliceerd waar RTL nieuws en Trouw om hadden gevraagd. Dit betrof documenten die pas na de beslissing op bezwaar aan de orde zijn gesteld, maar die wel onder de reikwijdte vielen van het verzoek.

In recente publicaties⁵ van Trouw en RTL nieuws wordt gesteld dat er meer documenten zouden moeten zijn die onder de reikwijdte van het verzoek zouden moeten vallen. Hierbij verwijzen Trouw en RTL nieuws naar een notitie waarin er over de afhandeling van het Wob-verzoek verantwoording wordt afgelegd. In deze notitie is te lezen dat er in het softwareprogramma ZyLAB in dit dossier meer dan 1.000 stukken aanwezig zijn die betrekking hebben op dit Wob-verzoek. ZyLAB is het softwareprogramma dat het Ministerie van Financiën gebruikt om te beoordelen welke stukken daadwerkelijk onder het verzoek vallen en om

³ Dit gespreksverslag is onderliggend aan de zogeheten rode draden notitie van 10 oktober 2019. Deze notitie bevat de rode draad uit gesprekken van de Directeur-Generaal Belastingdienst met een aantal medewerkers die in de periode 2013–2015 in meer of mindere mate betrokken zijn geweest bij het MT Fraudebestrijding en is eerder openbaar gemaakt (bijlage bij Kamerstuk 31 066, nr. 661). De verslagen die onderliggend zijn aan de rode draden notitie zijn vanwege de personeelsvertrouwelijke aard vertrouwelijk gedeeld met de POK en maken derhalve geen deel uit van het openbare dossier, het gesprekverslag zal om die reden ook niet op het informatiepunt kinderopvangtoeslag worden geplaatst.

⁴ Die aanvullende stukken corresponderen met de volgende stuknummers op de inventarislijst: 3, 5, 9 t/m 12, 19, 23 t/m 26.

⁵ Jan Kleinnijenhuis over de toeslagenaffaire: «De slachtoffers kunnen niet wachten», Trouw, 2 juli 2021 en <https://publish.twitter.com/?query=https%3A%2F%2Ftwitter.com%2Fpieterkleinrtl%2Fstatus%2F1412330279147126784&widget=Tweet>.

te beoordelen of een document vertrouwelijke passages bevat die op grond van de Wob onleesbaar gemaakt moeten worden. In het software-programma zijn inderdaad meer documenten geüpload, dan de documenten die uiteindelijk onder de reikwijdte van het verzoek zijn geschaard, namelijk 1.097 documenten inclusief de inventarislijsten en de hiervoor genoemde aanvullingen. Het is gebruikelijk dat het aantal documenten dat wordt beoordeeld, (veel) groter is dan het aantal documenten dat uiteindelijk verstrekt wordt. Dit komt omdat er vaak eerst een brede zoekslag plaatsvindt en vervolgens per document wordt beoordeeld of dit document daadwerkelijk onder de reikwijdte van het verzoek valt. De documenten die niet verstrekt zijn, betroffen documenten die meerdere keren in Zylab waren geplaatst, zoals opvolgende e-mailwisselingen en documenten die niet onder de reikwijdte van het verzoek vielen. Dit verklaart het verschil.

Aan Trouw en RTL nieuws is aangeboden om het beroep te bespreken. In dit gesprek zal het verschil worden toegelicht en zal de gevaagde inventarislijst waarop alle 1097 documenten vermeld staan worden overhandigend. Het is vervolgens aan RTL Nieuws en Trouw om te beslissen of zij het Wob-besluit van Financiën willen laten toetsen door de rechter.

De Staatssecretaris van Financiën,
A.C. Van Huffelen